

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Některé poznámky k zástavnímu právu a jeho vzniku

Novelou občanského zákoníku došlo k významnému zásahu do právní úpravy zástavního práva v našem právním řádu. Novela zrušila ustanovení § 299 obchodního zákoníku, čímž zmizely speciální ustanovení o zástavním právu v obchodním zákoníku a sjednotily se tak podmínky pro účastníky zástavy z obchodních i občanskoprávních vztahů.

Novelou občanského zákoníku došlo k významnému zásahu do právní úpravy zástavního práva v našem právním řádu. Novela zrušila ustanovení § 299 obchodního zákoníku, čímž zmizely speciální ustanovení o zástavním právu v obchodním zákoníku a sjednotily se tak podmínky pro účastníky zástavy z obchodních i občanskoprávních vztahů.

Zástavní právo je věcným právem k věci cizí, jež působí jako zajišťovací institut a dává věřiteli jistotu, že nedojde-li ke splnění dluhu dlužníkem, bude se zástavní věřitel domáhat uspokojení z věci zastavené.

Zástavní právo je vybudováno na několika zásadách. Zásada akcesiority vyjadřuje vztah zástavního práva k zajišťovanému závazku. Závazkové právo je závislé na existenci závazku hlavního a zánikem hlavního závazku, tedy zaniká i právo zástavní. Zásada subsidiarity je vyjádřena v tom, že k uspokojení ze zástavy může dojít až tehdy, kdy hlavní závazek nebyl splněn řádně a včas. Zásada práva k věci cizí je vyjádřením skutečnosti, že zástavní právo vzniká k zástavě, jež je ve vlastnictví osoby odlišné od zástavního věřitele. Zásada individualizace zástavy se promítá do požadavku, že zástavní právo může vzniknout pouze k věci individuálně určené. A konečně zásada nedělitelnosti představuje pravidlo, že celou zástavou se zajišťuje celá pohledávka.

Ustanovení § 153 občanského zákoníku představuje výčet možných předmětů zástavního práva. Zástavou tedy může být: věc movitá nebo nemovitá, nebo i soubor věcí, pohledávka, jiná majetková hodnota, pokud to její povaha připouští, byt nebo nebytový prostor ve vlastnictví podle zákona č. [72/1994](#) Sb., obchodní podíl, cenný papír, nebo předmět průmyslového vlastnictví. Následující ustanovení obsahuje upozornění, které stanoví, že občanský zákoník se použije pro zástavní právo k obchodnímu podílu, pro zástavní právo k cenným papírům, popřípadě pro zástavní právo opírající se o cenné papíry (například hypoteční zástavní list), nebo pro zástavní právo k předmětům průmyslového vlastnictví, pokud zvláštní zákony, které tato zástavní práva upravují, nestanoví něco jiného.

Zástavní právo vzniká na základě písemné smlouvy, soudem schválené dohody o vypořádání dědictví, nově na základě pravomocného rozhodnutí soudu nebo správního úřadu. Zástavní právo může vzniknout také přímo z zákona (např. daňové zástavní právo). Je-li předmětem zástavního práva nemovitost, která se eviduje v katastru nemovitostí, pak zástavní právo vzniká vkladem do katastru nemovitostí. Pokud se nemovitost v katastru neeviduje, pak zástavní právo vzniká okamžikem účinnosti zástavní smlouvy. Zástavní právo k věcem movitým vzniká jejich odevzdáním zástavnímu věřiteli, předáním movité věci třetí osobě nebo vyznačením zástavního práva v listině, která osvědčuje vlastnictví k věci a bez níž nelze s věcí nakládat nebo ji používat. Jelikož technický průkaz automobilu neosvědčuje vlastnictví, je tento způsob použití možný pouze u listin osvědčujících

vlastnictví letadel a lodí. Zástavní právo k movitým věcem vzniká také viditelným označením věci, které musí trvat po celou dobu zástavního práva. Z tohoto označení musí být zjevné, že je věc zastavena a kdo je zástavním věřitelem.

Nově je také řečeno, že zástavní právo k souboru movitých věcí vzniká účinností zástavní smlouvy.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Úročení jistoty \(kauce\), kterou skládá podnájemce nájemci - II. díl](#)
- [Když obecní pozemky již nemusí být obecní – institut mimořádného vydržení v obecním právu](#)
- [Střet zájmů členů volených orgánů obchodních korporací: pravidla, proces a následky](#)
- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Darování pro případ smrti nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí a určení výše odměny soudního komisaře](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporáční autonomie](#)